

PCHEŁKA CHMIELOWA

Psylliodes attenuata (Koch)

1. Opis i biologia gatunku

Pchełka chmielowa jest małym chrząszczem z rodziny stonkowatych. Wielkość postaci dorosłych waha się od 1,5 do 2,5 mm. Chrząszcze charakteryzują się owalnym kształtem ciała o ubarwieniu ciemnozielonym, niemal czarnym z metalicznym połyskiem (fot. 1). Zakończenia czułków oraz odnóży mają barwę rdzawoczerwoną. Tylne odnóża umożliwiają skakanie.

Pchełka chmielowa żeruje na roślinach z rodziny pokrzywowatych, tj. pokrzywach, chmielu, czy konopiach. Chrząszcze zimują pod resztkami roślin, w wierzchnich warstwach gleby lub w szczelinach słupów. Okres spoczynku chrząszczy kończy się wczesną wiosną wraz ze wzrostem temperatury powietrza. Początkowo chrząszcze żerują na pokrzywie, a następnie przenoszą się na rośliny chmielu. Samice składają jaja do gleby w pobliżu roślin chmielu na głębokość 0,5 – 2,0 cm. Po około 10 dniach wylęgają się z nich larwy, które żywią się korzeniami. Stadium larwy trwa od 4 do 6 tygodni w zależności od temperatury. Przepoczwarczenie następuje w glebie. Po 3-5 tygodniach wychodzą młode chrząszcze (generacja letnia), które żerują na młodych liściach i szyszkach chmielu do końca wegetacji, po czym przechodzą w stan spoczynku zimowego. Cykl rozwojowy pchełki chmielowej trwa 10-11 miesięcy.

2. Objawy żerowania

Pierwsze objawy żerowania pchełki chmielowej są widoczne wczesną wiosną na liściach chmielu. Blaszki liściowe są podziurawione, a przy silnej gradacji szkodnika dochodzi do ich całkowitego zniszczenia (fot. 2, 3, 4). Prowadzi to do zaburzeń fotosyntezy, co w konsekwencji powoduje osłabienie wzrostu młodych roślin chmielu. W późniejszym okresie wegetacji, gdy część nadziemna roślin chmielu jest mocno rozbudowana, szkodliwość pchełki chmielowej maleje.

Objawy żerowania na szyszkach chmielu występują rzadko. Chrząszcze wygrzają otwory w listkach szyszki, mogą też uszkadzać osadkę szyszki (fot. 5).

Pchełka chmielowa jest szkodnikiem o mniejszym znaczeniu dla starszych roślin chmielu. Szkody, które wyrządza wczesną wiosną są szybko rekompensowane przez szybko rosnące rośliny. Poważne szkody może natomiast wyrządzać na plantacjach nowo posadzonych. Młode sadzonki w okresie adaptacji do warunków polowych rosną wolniej, co może skutkować większym nasileniem uszkodzeń.

3. Warunki sprzyjające rozwojowi szkodnika

Pchełka chmielowa jest owadem ciepłolubnym. Już pierwsze ocieplenie wiosenne pobudza zimujące chrząszcze do opuszczenia kryjówek zimowych i rozpoczęcia żerowania. Aktywność szkodnika rośnie wraz ze wzrostem temperatury. Jednak długotrwały brak

opadów nie sprzyja rozwojowi pchełki chmielowej, bowiem jaja i larwy tego szkodnika są wrażliwe na suszę i giną, gdy wilgotność gleby spada poniżej 20%.

Zamarzanie i odmarzanie gleby w okresie zimowym wpływa niekorzystnie na przeżywalność zimujących chrząszczy pchełki chmielowej.

4. Metody ograniczania liczebności szkodnika

Wczesną wiosną chrząszcze pchełki chmielowej, zanim przeniosą się na chmiel, żerują na chwastach z rodziny pokrzywowatych. Niszczenie pokrzyw rosnących w pobliżu chmielników ogranicza rozwój pchełki.

Aktualnie nie ma zarejestrowanych insektycydów przeciwko pchełce chmielowej.

5. Metodyka obserwacji - sygnalizacja zabiegów ochronnych

Decyzję o wykonaniu oprysku należy podejmować na podstawie oceny zasiedlenia roślin przez pchełkę. Obserwacje trzeba rozpocząć w okresie rozwoju pierwszych liści (BBCH 11) i kontynuować je do zbioru roślin (BBCH 89). Obserwować występowanie chrząszczy na liściach chmielu w czasie ciepłych i słonecznych dni. Obserwacje prowadzić co 10-14 dni.

Wskazania do wykonania chemicznego zabiegu przeciwko pchełce chmielowej występują zazwyczaj tylko na plantacjach nowo założonych. Termin zwalczania powinien przypadać w okresie największej liczebności chrząszczy, co zwykle ma miejsce na przełomie kwietnia i maja.

6. Progi ekonomicznej szkodliwości

Próg ekonomicznej szkodliwości dla pchełki chmielowej nie został dotychczas opracowany.

Fot. 1. Pchełka chmielowa

Fot. 2. Objawy żerowania pchełki chmielowej na liściach chmielu – uszkodzenia o niewielkim nasileniu

Fot. 3. Objawy żerowania pchełki chmielowej na liściach chmielu – uszkodzenia o średnim nasileniu

Fot. 4. Objawy żerowania pchełki chmielowej na liściach chmielu – uszkodzenia o bardzo dużym nasileniu

Fot.5. Objawy żerowania pchełki chmielowej na szyszkach chmielu